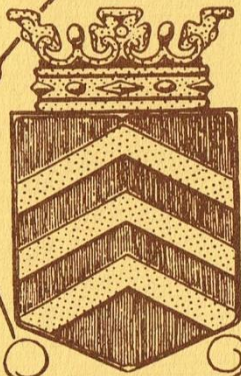

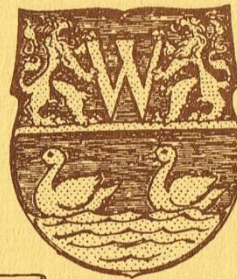
NOORD KOP STUKKEN

TEXEL

DEN HELDER

WIERINGEN

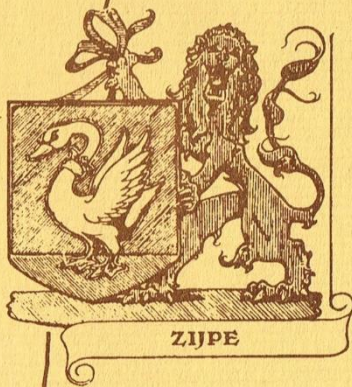
CALLANTSOOG

8 ANNA-PAULOWNA

WIERINGERMEER

ZIJPE

24e jaargang Nr.2
Juni 2010

Uitgave N.G.V. afd. Den Helder

Inhoud

Van de voorzitter	Blz.3
Het einde van een tijdperk	Blz.3
Afdelingsagenda	Blz.4
De afdelingsledenvergadering van 23 april 2010	Blz.5
Afdelingsledenvergadering op vrijdag 3 september 2010	Blz.5
Rebus	Blz.5
Inloopspreekuur genealogie	Blz.6
Cursus Genealogie	Blz.6
Cursus Lezen van Oud Schrift voor beginners	Blz.7
Lezing "Laat nieuwe informatie naar U toekomen!"	Blz.8
Lezing "Aldfaer, wat kan het allemaal?"	Blz.8
Lezing "Vader onbekend?!"	Blz.9
Een zoektocht naar West-Indische voorouders	Blz.10
De website "Genealogie Den Helder"	Blz.17
De (digitale) krant als bron voor historisch onderzoek	Blz.18
De walvisvaarders uit noordelijk Noord-Holland van 1770 - 1803 (6)	Blz.23
Ledenmutaties	Blz.26

Van de voorzitter

Dit nummer van NoordKOPstukken markeert de wisseling van de seizoenen 2009/2010 en 2010/2011. Voor een terugblik bewaren we het jaarverslag. Vooruitkijken kan door het lezen van het voorliggende kwartaalblad.

Een jaar geleden schreef ik op deze plaats: < Onze afdeling loopt te boek onder de naam "Den Helder en omstreken". In onze activiteiten is het tot nu toe echter wel heel erg veel "Den Helder" en nauwelijks "omstreken". Daarom zullen we, na de zomer, eens gaan kijken hoe we "de omstreken" wat meer aandacht kunnen geven. >

Het heeft langer geduurd dan ik toen dacht, maar met de inloopsprekuren in de bibliotheken in Callantsoog, Niedorp en Wieringerwerf is er een begin van meer aandacht voor de omstreken.

Rest mij op dit moment u een mooie zomer toe te wensen en veel leesplezier met het blad dat voor u ligt.

Jan Biemond.

Het einde van een tijdperk

Al vele jaren zijn enthousiaste vrijwilligers regelmatig bezig familieadvertenties te ordenen en op naam in te voegen in enveloppen.

En al decennia worden de advertenties uit de krant geknipt en verzameld door mevrouw Anneke Lafeber. Mevrouw Lafeber heeft nu laten weten dat dit werk haar, gezien haar leeftijd, te veel is geworden. De afdeling is haar voor haar jarenlange inzet zeer veel dank verschuldigd. Zij was met het project zo verbonden dat het moment waarop zij genoodzaakt is te stoppen gerust kan worden opgevat als het einde van een tijdperk. Gelukkig is de familie Burgmeijer bereid het knipwerk voort te zetten.

Afdelingsagenda

De afdelingsagenda in dit nummer bevat de data van de ledenvergaderingen, de lezingen, de lees- en contactavonden en de invoegavonden, zoals die voor het najaar van 2010 zijn voorzien.

De afdelingsagenda kan in de loop van de tijd wijzigen.

De actuele agenda staat op onze website <http://denhelder.ngv.nl/>.

Op een **lees- en contactavond** is het mogelijk om het bibliotheekmateriaal te raadplegen en andere genealogen te ontmoeten.

Op een **invoegavond** zijn enthousiaste vrijwilligers bezig familieadvertenties te ordenen en op naam in te voegen in enveloppen.

Iedereen die een steentje wil bijdragen is van harte welkom!

Met een letter wordt de locatie van een bijeenkomst aangeduid.

D: **De Draaikolk,**

Dollardlaan 202, 1784 BJ, Den Helder, tel: 0223 624207.

De zaal gaat een half uur vóór de aangegeven aanvangstijd open.

M: **De Maranathakerk,**

Vijzelstraat 73, ingang Bakkerbreetstraat, 1781 TP Den Helder.

Lezingen en lees- en contactavonden zijn vrij toegankelijk.

Ledenvergaderingen zijn uitsluitend toegankelijk voor leden van de NGV.

De agenda voor het verdere seizoen 2009/2010 ziet er als volgt uit:

Vrijdag 3 sep	D	20:00	Afdelingsledenvergadering
Maandag 13 sep	M	19:00	Lees- en contactavond
Vrijdag 24 sep	D	20:00	Lezing Bob Coret <i>Laat nieuwe informatie naar u toekomen.</i>
Vrijdag 1 okt	M	19:00	Lees- en contactavond
Maandag 11 okt	M	19:00	Invoegavond
Maandag 25 okt	M	19:00	Invoegavond
Vrijdag 29 okt	D	20:00	Lezing J. Limpers en J. Netelbeek <i>Aldfaer, wat kan het allemaal?</i>
Vrijdag 5 nov	M	19:00	Lees- en contactavond
Vrijdag 12 nov	D	20:00	Afdelingsledenvergadering
Maandag 15 nov	M	19:00	Lees- en contactavond
Vrijdag 26 nov	D	20:00	Lezing mr. A.H.G. Verouden <i>Vader onbekend.</i>

De afdelingsledenvergadering van 23 april 2010

Hans ten Cate.

Met 13 leden, waaronder 2 bestuursleden, waren we op vrijdagavond 23 april in De Draaikolk bijeen voor een afdelingsledenvergadering, voornamelijk ter voorbereiding op de landelijke vergadering van de NGV op 24 april.

De belangrijkste punten waren de benoeming van een secretaris van het hoofdbestuur en de ontwikkelingen rond de toekomstplannen van de NGV.

Een concept van de uitgebreide notulen zal op de inmiddels gebruikelijke wijze over de afdelingsleden worden verspreid.

Na afloop van de vergadering werd in een tienminutenpraatje aandacht besteed aan het project "Helderse burgers digitaal", waarin op verzoek van het Regionaal Archief Alkmaar Helderse genealogische bronnen worden gedigitaliseerd.

Afdelingsledenvergadering op vrijdag 3 september 2010

Het bestuur nodigt hierbij de leden uit voor een ledenvergadering op vrijdag 3 september 2010, aanvang 20:00, in De Draaikolk.

Leden waarvan het e-mailadres bekend is krijgen de agenda en bijbehorende stukken tijdig per e-mail toegezonden.

Leden zonder e-mailadres kunnen de papieren thuisbezorgd krijgen, als zij daar de secretaris om verzoeken.

Bovendien zullen alle documenten een half uur voor aanvang van de vergadering in de zaal ter inzage liggen.

Rebus

W+ -dr z+ -b -v n+ -s+r z+ -w
v+ + -p+u+ -c+ -mi+ -aa+, k+ -m
b+ -z+t w+ -v h+ -t \$\$\$ -ld+ -il+ -l+ -var+!

Inloopspreekuur genealogie

Jan Biemond.

Vanuit de afdeling verzorgen we dit najaar in de bibliotheken van Callantsoog, Niedorp en Wieringerwerf per vestiging tweemaal een inloopspreekuur genealogie.

Aanleiding was een verzoek van de centrale bibliotheek.

Voor ons is het iets nieuws, maar er zijn andere afdelingen die al langer een soortgelijke activiteit verzorgen.

Het inloopspreekuur is **in de eerste plaats bestemd voor de beginnende stamboomonderzoeker.**

Dat is degene die wil beginnen, maar niet weet hoe dat moet.

En het is ook degene die net begonnen is, maar vastloopt in het onderzoek.

Daarnaast kan iedereen op het inloopspreekuur terecht voor algemene vragen over genealogie.

Het is niet de bedoeling dat u er uw stamboom kunt laten uitzoeken.

Het gaat er om u (weer) op gang te helpen bij uw eigen onderzoek.

Het internet is tegenwoordig niet meer weg te denken als hulpmiddel bij stamboomonderzoek.

Tijdens het spreekuur is daarom een PC met internetverbinding beschikbaar, zodat u ook over die aspecten vragen kunt stellen.

Dag, datum, tijd en plaats van de inloopsprekuren vindt u in onderstaande tabel.

Dinsdag 7 september	15:00 – 16:30 uur	Callantsoog
Woensdag 8 september	14:30 – 16:00 uur	Niedorp
Vrijdag 10 september	14:30 – 16:00 uur	Wieringerwerf
Dinsdag 2 november	15:00 – 16:30 uur	Callantsoog
Woensdag 3 november	14:30 – 16:00 uur	Niedorp
Vrijdag 5 november	14:30 – 16:00 uur	Wieringerwerf

Cursus Genealogie

Deze cursus wordt verzorgd door het Regionaal Archief Alkmaar, in samenwerking met KopGroep Bibliotheken en de Helderse Volksuniversiteit.

Docent is Harry de Raad, archivaris bij het Regionaal Archief.

In deze cursus leert u in 5 lessen hoe u te werk moet gaan bij het uitzoeken van informatie over uw familie. U wordt vertrouwd gemaakt met

de bronnen die u daarvoor moet raadplegen en u leert hoe erin gezocht moet worden. Aan de hand van praktijkvoorbeelden doet u ervaring op in het verrichten van eigen onderzoek. Tijdens de cursus zal uitgebreid worden ingegaan op de mogelijkheden van de computer en het internet bij genealogisch onderzoek. Zoveel als mogelijk wordt gewerkt met kopieën van origineel bronnenmateriaal uit de Kop van Noord-Holland.

De cursus bestaat uit 5 lessen en een groepsexcursie.

De cursus wordt gegeven in de Bibliotheek aan het Bernhardplein in Den Helder op vijf aaneensluitende maandagmiddagen van 13:30 tot 16:00 uur, te beginnen op maandag 13 september 2010.

De datum van de excursie wordt in overleg met de cursisten bepaald.

De kosten zijn € 42,50 inclusief koffie, thee en lesmateriaal.

De kosten van de excursie zijn niet inbegrepen.

Cursusmateriaal via de docent.

Aanmelden voor de cursus moet geschieden bij de Helderse

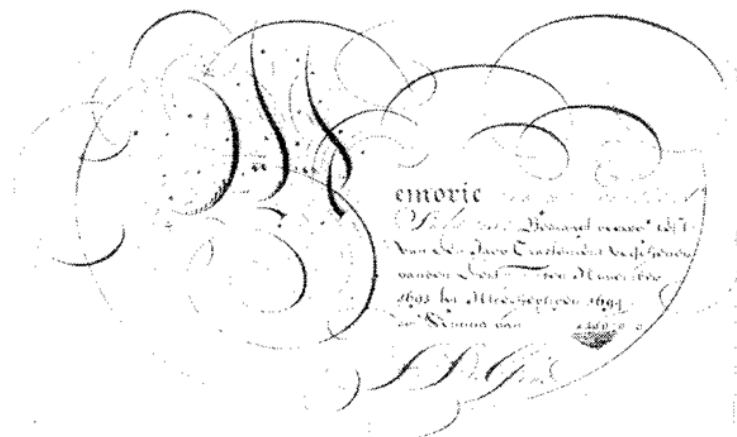
Volksuniversiteit, telefoon 0223 63 25 80, e-mail heldersevu@hetnet.nl.

Cursus Lezen van Oud Schrift voor beginners.

Deze cursus wordt verzorgd door het Regionaal Archief Alkmaar, in samenwerking met KopGroep Bibliotheken en de Helderse Volksuniversiteit.

Docent is mevrouw E. Mak.

Steeds meer mensen houden zich bezig met genealogisch en regionaal-historisch onderzoek. Een praktisch probleem daarbij is het lastige schrift van vele oude documenten. Vroeger schreef men heel anders dan tegenwoordig. Pas na ca. 1740 begint het schrift op ons huidige te lijken. Ook worden in oude stukken vaak woorden en begrippen gebruikt. Die we vandaag de dag niet meer kennen.

Om onderzoek te doen in origineel bronnenmateriaal uit vroeger tijden is een cursus lezen van oud schrift zonder meer een vereiste.

In deze cursus worden u in 10 lessen de beginselen van het

oude schrift bijgebracht. In groepsverband worden teksten gelezen uit de periode 1500 tot 1700.

De cursisten krijgen na iedere les een tekst mee als huiswerk. De gekozen teksten zijn spannend en leerzaam. Bij iedere tekst wordt een korte historische introductie gegeven. Waarom schreef men een bepaalde tekst?

De cursus wordt gegeven in de Bibliotheek aan het Bernhardplein in Den Helder op tien aaneensluitende maandagmiddagen van 13:30 tot 15:45 uur, te beginnen op maandag 17 januari 2011.

De kosten zijn € 85,-, inclusief koffie, thee en lesmateriaal.

Cursusmateriaal via de docent.

Aanmelden voor de cursus moet geschieden bij de Helderse Volksuniversiteit, telefoon 0223 63 25 80, e-mail heldersevu@hetnet.nl.

Lezing "Laat nieuwe informatie naar U toekomen!"

Te houden op 24 september 2010 door dhr. Bob Coret.

Het internet heeft stamboomonderzoekers veel te bieden. In deze lezing laat Bob Coret (bekend van onder andere Genealogie Online, het Stamboom Forum en de Genlias Monitor) u methoden zien hoe u het Internet efficiënt kunt gebruiken. Termen als webfeeds en sociale netwerken worden uitgelegd en gedemonstreerd.

De presentaties en bijbehorende links van eerdere lezingen zijn te bekijken via <http://lezing.coret.org/>

Lezing "Aldfaer, wat kan het allemaal?"

Te houden op 29 oktober 2009 door dhr. J. Limpers, in samenwerking met dhr. J. Netelbeek.

ALDFAER

Aldfaer is een gratis stamboomprogramma met zeer veel mogelijkheden. In het eerste gedeelte van de lezing wordt voorgedaan hoe men Aldfaer kan downloaden en installeren. Vervolgens wordt met de gegevens van een van de aanwezigen een eenvoudige stamboom opgebouwd. Aan bod komen daarbij het invoeren van personen in de database, de mogelijke relatievormen tussen personen, het toevoegen van foto's en het genereren van de verschillende soorten rapporttypen.

In het tweede gedeelte wordt een omvangrijke stamboom als Gedcombestand ingelezen en wordt gedemonstreerd hoe men allerlei bijzondere rapporten kan maken. Ook de mogelijkheden om met groepen te werken en om verwantschappen te bepalen worden behandeld. Tenslotte wordt voorgedaan hoe men (een deel van) de stamboom als Gedcombestand kan exporteren en naar de NGVwebsite kan overbrengen.

Lezing "Vader onbekend?!"

Te houden op 26 november 2010 door Mr. A.H.G. Verouden.

U heeft die ervaring vast ook wel eens opgedaan tijdens uw genealogisch onderzoek in het tijdperk van de burgerlijke stand.

Je treft een akte aan waarin staat dat de vader onbekend is. Allereerst betreft dat een huwelijksakte.

Maar bij controle van de geboorte- en overlijdensakte, tref je dezelfde opmerking aan.

Meestal wordt in deze patstelling berust. De ongehuwde moeder blijkt steevast dienstmeid of naaister te zijn.

Onbegonnen werk dus. Of niet?

In de ruim 35 jaar, waarin ik aan genealogisch onderzoek doe, heb ik een behoorlijk aantal van deze doodlopende kwartieren toch kunnen invullen. Daar is inventiviteit en vasthoudendheid voor nodig. Maar ook het nauwkeurig bestuderen van de akten zelf. Zijn er soms familieroddels? Dikwijls worden bewust rookgordijnen opgetrokken om het spoor uit te wissen. Soms worden aanwijzingen naar andere bronnen gegeven.

Tijdens mijn lezing zal ik een aantal (soms heftige) voorbeelden geven, welke tot oplossing van het probleem hebben geleid.

Daarbij is het wel zo dat, om wille van de privacy, de cases uit het recente verleden zullen worden geanonimiseerd.

Het aardige van onze moderne tijd is ook, dat de oplossingen soms via DNA-onderzoek kunnen worden getoetst!.

En uiteindelijk blijken dan deze probleemkwartieren later het meest te worden gekoesterd.

Een zoektocht naar West-Indische voorouders

Marijke Feenstra

In onze multiculturele samenleving lopen wij genealogen natuurlijk ook de kans dat onze kinderen met iemand uit zo'n andere cultuur thuiskomen.

Zo ook bij ons. En van het een komt, heel vaak, dan het andere.

Tja, en dan gaat zo'n genealoog / a.s. schoonmoeder vragen stellen

En als er dan een kleinkind wordt geboren, wil die schoonmoeder alles over die andere familie weten.

In die andere cultuur wordt dit gevraagd ervaren als - en met achterdocht!

Sterker nog: is dit zoeken naar een goede afkomst c.q. zoeken naar smet?

Stel je voor: gegevens over allang overleden Oma's en (indien bekend) Opa's en dan zeker straks te horen krijgen dat je geen goede moeder kunt zijn, omdat er "iets" ontdekt wordt.

En als er "iets" ontdekt wordt, moet je je dan schamen, terwijl je die familieleden nooit gekend hebt?

Mij, als die schoonmoeder, is gebleken dat genealogie in het Caribisch gebied onder het grootste deel van de mensen daar niet veel bekendheid heeft, zeker niet binnen de grote groep niet- of laaggeschoolden.

En diegene die er wel eens van hebben gehoord, snappen vaak absoluut niet wat al die nieuwsgierigheid voor nut heeft als het toch geen geld oplevert.

Mijn schoondochter beoordeelde mijn hobby toen dus ook als nieuwsgierigheid, waar ik nota bene schaamteloos voor uit kwam.

"Al dat gevis naar namen en data en dan nog met bewijs ervan komen ook!"

Het zijn natuurlijk ook heel directe vragen en dat wordt in haar cultuur als zeer onbeleefd ervaren.

Maar met mijn meest ontwapenende glimlach en veel schema's en kopieën van reeds uitgezochte kwartierstaten kon ik mijn schoondochter overtuigen dat zij echt niets te vrezen had.

Wat ik ook aan eventuele schandaaltjes boven water zou tillen: zij zou er niet minder door worden.

Toen moest haar Mammie met dit verhaal worden overtuigd. Overgehaald worden om met namen en data te komen. Dat gebeurde telefonisch vanuit mijn huiskamer i.v.m. de kosten. Het klonk, na 10 minuten "social call", alsof de wereld verging.

Mijn schoondochter in het Papiaments, sommige vragen in het Spaans herhalend en dit alles met veel temperament en decibellen, waarbij dit spektakel werd begeleid door een groot aantal bewegingen van haar ledematen, gelijk een pantomimespeelster.

Benadrukkend dat deze "macamba-mamma" dit doet voor de lol (hobby) en dat ze later alles op een mooi papier zal zetten en in een lijstje zal opsturen.

Mammie liet zich overhalen en dat gaf uiteindelijk een aantal bruikbare namen en een aantal ongeveer data.

Als u denkt dat u dit verhaal al eens eerder heeft gelezen, dan kan dat wel kloppen. Want met dezelfde tekst beschreef ik een aantal jaren geleden in NoordKOPstukken¹ het begin van mijn onderzoek naar de voorouders van mijn schoondochter.

Inmiddels ben ik al weer jaren verder en veel ervaringen rijker. Zo heb ik in de Dominicaanse Republiek het perfecte(?) geheugen mogen raadplegen van een overgrootmoeder, met bijbehorende verhalen over familieleden die voor mij vrij choquerend waren.

En heb ik in Willemstad op Curaçao vijf dagen in het archief daar, rillend van de kou, zitten spitten in heel grote originele boeken. Een belevenis op zich.

Wat ik tot nu toe aan voorouders van mijn schoondochter heb gevonden, is samengevat in bijgaande overzicht. Zo u ziet blijft er nog veel onbekends over.

Op Curaçao is de Burgerlijke Stand pas rond 1830 ingevoerd, waardoor vaak een geboorte/doop niet goed is te traceren.

Slaven mochten (meestal) niet trouwen, waardoor vaak geen vader bij een geboorte/doop datum staat vermeld. Hierdoor hebben ex slaven vaak een "meisjesnaam" als achternaam. Dit is dan dus de voornaam van hun moeder. Echter, een achternaam van de plantagehouder, min een of twee letters, komt ook met enige regelmaat voor. Het voordeel hiervan was dat het betreffende kind dan geen rechten kon doen gelden op een latere erfenis.

Indien een slaaf werd vrijgelaten door zijn eigenaar, moest hij wel beschikken over een manumissiebrief; een akte waarin de gouverneur van het eiland dit aangaf met of het bedrag van of de reden voor vrijlating. De ex-slaaf of slavine moest dan een formele achternaam aannemen. Vaak zat er dan een verkapt verwijzing in de naam verstopt naar de "goedhartige" voormalige eigenaar.

---

¹ zie NoordKOPstukken **18** nr. 2 (mrt 2004) en **19** nr.4 (sep 2005).

Voorbeeld : eigenaar Altena geeft zijn slaaf de vrijheid en de naam Altever of Digterbij.

Gouvernementsslaven op Bonaire kregen vaak formeel de naam van hun moeder of de wel heel veel gebruikte achternaam : Winklaar . De namen Janga en Goeloe komen ook van Bonaire.

Waar vermeld: Willemstad, betreft dit Willemstad op het eiland Curaçao, Nederlandse Antillen.

Waar vermeld: Bonaire, betreft dit of het stadje Rincon of Kralendijk op het eiland Bonaire, Nederlandse Antillen. Deze aanduidingen worden veelvuldig door elkaar gebruikt.

Huwelijken van al dan niet vrije slaven werden voltrokken in de R.K. kerk te Rincon of Kralendijk.

Waar vermeld: Santo Domingo betreft dat de huidige Dominicaanse Republiek. San Marcos is een buurtschap in het voormalige Albajo. Los Manadales en La Sabana waren vroeger zelfstandige gemeenten en evenals Puerto Plata en het bergstadje Imbert liggen ze alle aan de noordkust van Santo Domingo.

Ook hier geldt dat er tijdens de slavernij geen huwelijken tussen slaven mochten worden voltrokken. Wel mochten de moeders (soms beide ouders) hun kind R.K. laten dopen (daar deze kerk hen als enige deze mogelijkheid bood).

De slavernij werd in West-Indië pas in 1863 afgeschaft.

Eenmaal komt in mijn kwartierstaat iemand voor met een leeftijd boven de 100 jaar. Dit is geen tikfout!

Sinds enige jaren is men in het archief te Willemstad op Curaçao (<http://www.nationalarchives.an/>) bezig de akten van de burgerlijke stand te digitaliseren. Via Genlias is het inmiddels mogelijk om vanuit Nederland een groot aantal akten in te kijken. Dit zou er dus toe kunnen leiden dat er niet meer een vliegticket gekocht hoeft te worden naar Curaçao om daar de vakantiedagen in het archief door te brengen.

Mijn gedachte was dus: nu dit mogelijk is ga ik thuis achter de computer veel voorwerk doen, waarna ik een blaadje met aktenummers, gekoppeld aan een naam en datum mee kan geven aan andere vakantiegangers, die dan nog slechts aan de hand daarvan een kopie van de originele akte kunnen laten maken.

Helaas staan nog niet alle akten in Genlias, maar geduld is een schone zaak; in dit geval zelfs een goedkope! Vervelender is het dat een aantal

van de door mij gezochte en gevonden akten in Genlias niet in het archief in Willemstad te krijgen was. De opgegeven aktennummers klopten niet met naam en datum van de door mij uit Genlias overgenomen gegevens.

Afgelopen april is iemand (geen genealoog) voor mij daar geweest met mijn lijstje. Van de vijf verzoeknummers was er slechts één die juist was. Een kopie daar kost 1.20 ANG. Een akte bestellen via Genlias is een duurdere liefhebberij, te weten 14 ANG (ruim € 6). Daarbij komt dan nog een bedrag tussen de €6,80 en €7,55 aan bankkosten i.v.m. buitenlandse betalingen . Totaal meer dan €13,00 .Wat een struikelblok bij een leuke hobby !

Inmiddels heb ik een uitstekend mailcontact gehad met de heer Erwin Gibbes van het archief in Willemstad over de aktes die niet klopten bij het opvragen door mijn kennis aldaar.

Meneer Gibbes heeft uitvoerig alles nagelopen en mij kunnen verzekeren dat de aktes wel aanwezig waren en uitgelegd waar het misverstand wellicht heeft gezeten.

Tevens werd een door mij geconstateerde onlogische datum door hem nagekeken en supersnel op Genlias gecorrigeerd.

Ook heeft hij mij enige uitleg gegeven over een akte die (omdat deze van een andere aard en vrij recent is) bij het bevolkingsbureau aangevraagd zou kunnen worden.

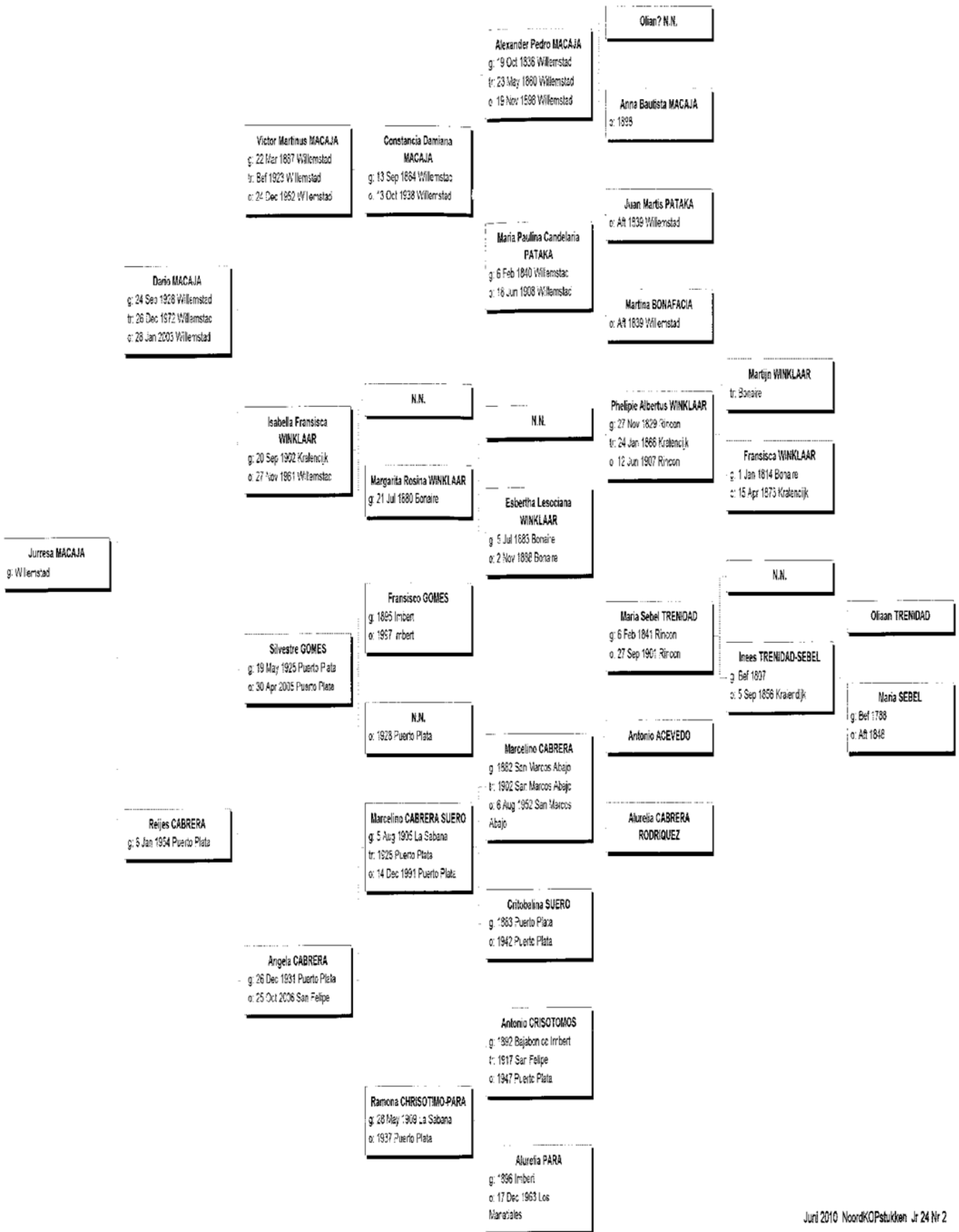
De service die per e-mail per direct gegeven wordt is dan ook geweldig! Alleen de prijs van een te bestellen akte blijft een struikelblok.

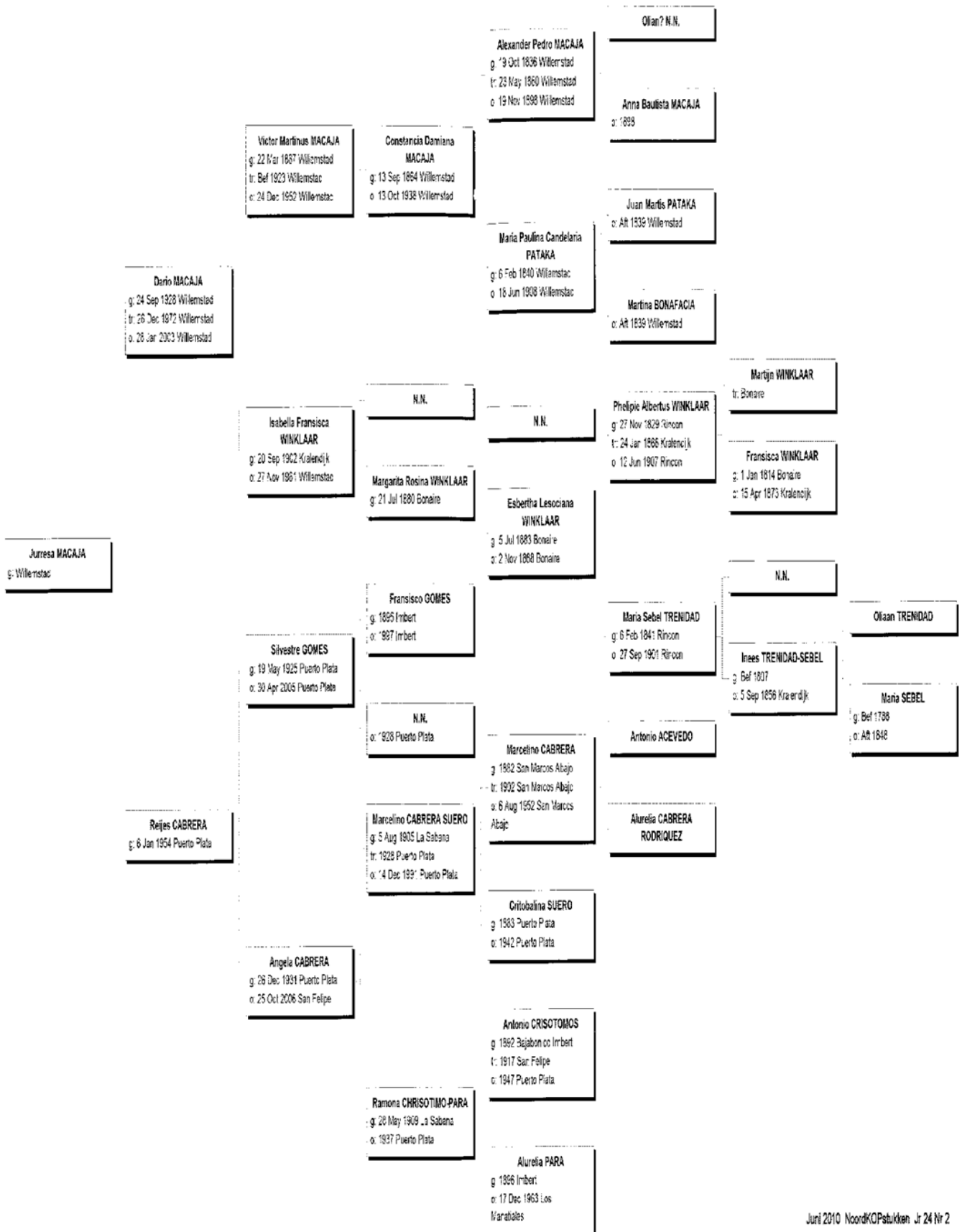
Resteert dus voorlopig het sparen van verlofdagen en euro's om volgend jaar weer zelf af te reizen om dan zoveel mogelijk tegelijkertijd in de wacht te slepen zonder de hoge kosten.

Heb ik weer een goed alibi om naar een mooie bestemming te gaan.

Hoezo genealogie vanuit je luie stoel en via de post de juiste akten laten toesturen.....

Naamindex "West-Indische voorouders".

Acevedo, Antonio
Bonafacia, Martina (- Na 1839)
Cabrera, Angela (1931 - 2006)
Cabrera, Marcelino (1882 - 1952)
Cabrera, Reijes (1954 -)
Cabrera Rodriquez, Alurelia
Cabrera Suero, Marcelino (1905 - 1991)
Chrisotimo - Para, Ramona (1909 - 1937)
Crisotomos, Antonio (1892 - 1947)
Gomes, Fransisco (1895 - 1997)
Gomes, Silvestre (1925 - 2005)
Macaja, Alexander Pedro (1836 - 1898)
Macaja, Anna Bautista (- 1898)
Macaja, Constancia Damiana (1864 - 1938)
Macaja, Dario (1928 - 2003)
Macaja, Jurreza (1981 -)
Macaja, Victor Martinus (1887 - 1952)
N.n., Olian?
Para, Alurelia (1896 - 1963)
Pataka, Juan Martis (- Na 1839)
Pataka, Maria Paulina Candelaria (1840 - 1908)
Sebel, Maria (Vóór 1788 - Na 1848)
Suero, Critobalina (1883 - 1942)
Trenidad, Maria Sebel (1841 - 1901)
Trenidad, Olian
Trenidad - Sebel, Inees (Vóór 1807 - 1856)
Winklaar, Esbertha Lesociana (1883 - 1888)
Winklaar, Fransisca (1814 - 1873)
Winklaar, Isabella Fransisca (1902 - 1961)
Winklaar, Margarita Rosina (1880 -)
Winklaar, Martijn
Winklaar, Phelipie Albertus (1829 - 1907)

De website "Genealogie Den Helder"

Jan Biemond.

Wie op het internet met Google zoekt naar de combinatie "Den Helder" en "genealogie" vindt onder meer <http://www.genealogiedenhelder.nl/>.

Op de openingspagina van die website staat:

"Het doel van deze site is het verzamelen van Genealogisch materiaal met betrekking tot de families die hier wonen en gewoond hebben. Op dit moment maak ik van de Burgerlijke Stand een gezinsreconstructie, wat betekent dat de volgende gegevens worden samengevoegd:

- geboorten;
- huwelijken;
- overlijdens.

De gegevens zullen worden voorzien van beroepen, woonplaatsen, et cetera.

Als dit gereed is, zal het Bevolkingsregister worden toegevoegd en ook de DTB's."

Deze site is een prachtig particulier initiatief, waar velen die op zoek zijn naar Helderse voorouders zeker plezier aan kunnen beleven!

Omdat de inhoud van de site van belang is voor onze afdeling heb ik contact gezocht met de initiatiefnemer, de heer Olaf Nijhuis.

Dat heeft er toe geleid dat ik op een zondagmiddag halverwege de maand mei in restaurant Nogal Wiedus met hem en zijn vrouw Joke, onder het genot van een kopje koffie, een hele tijd heb zitten bomen over zijn website, over onze afdeling en over de mogelijkheden van samenwerking bij het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen.

In de eerstvolgende ledenvergadering zullen die mogelijkheden aan de orde komen, maar ik kan nu reeds verklappen dat ik veel perspectieven zie. En die perspectieven zie ik kennelijk niet alleen, gelet op de elders in dit krantje weergegeven ledenmutaties.

GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

No. 1799.

No. 1.

AL K M A A R S C H E
C O U R A N T;

Van Maandag den 7 January.

HET VYFDE JAAR DER NATAAFSCHE VRYHEID.

I T A L I E N.

ROME den 10 December. De inkomst der Napolitaanen is met vreugde, maar ook met wreedheid, vergezeld geweest. De drie uitgeveken Cardinaalen, Busca, Albani en Braschi, een Neef van den Paus, waren natuurlyks in de Stad, of de Ieri met de grootste staatse een Te Deum zingen. — De Joden, die zeker met de Revolutie het meest hadden gewonnen, waren ook dezelve met veel drift toegedaan, en verscheiden hebben die met de dood bekocht, zynde sommigen vermoord en anderen in den Tyber geworpen; twee Napolitaanen, welken zich niet nedergezet en de zaak der Roomfche Republyk hadden omhelst, hebben de de eene zelfs Minister van de Police geweest, zyn door de Napolitaanfche Officieren gevat en als verraders doodgeschoten.

FRANSCH E REPUBLICQ.

PARYS den 31 December. Van Bordeaux meld men den volgenden trek eener meer dan gemeene broederliefde. — Pierre Guit van Sauveterre, tot de eerste clasfe der ligting van manschappen behoorende, was te laat gehuwd, om van de verplichting van te velde te trekken ontheven te zyn. Hy was dus genoodzaakt, zyne vrouw, welke hy ongemeen beminde, en reeds zwanger was, en geen ander bestaan had dan 't geen zyn arbeid verschafte, te verlaten. Dan Gerard Guit, zyn jonger broeder, begeeft zich naar de Municipaliteit van het Canton, biedende zich aan om in zyne plaats te dienen. De Municipaliteit wendt zich hier op tot de centrale Administratie, welke beide broeders, in haare zitting van den 11de dezer, den welverdienden lof toezwaaide, den broederkus gaf en de voorgeslagen schikking bekrachtigde.

In de Engelsche Nieuwspapieren vind men eene opmerkingwaardige byzonderheid. — Mr. Collinson en Kirkella, in het Graafschap York, waren op denzelfden dag geboren, en stierven den 20 November genoegezaam op hetzelfde uur, na 63 jaaren te samen in de naauwste vriendschap geleefd te hebben. Beiden zyn in hetzelfde graf ter aarde besteld.

De koude is te Hamburg zo geweldig, dat de Elve den 14 Decembris reeds gantschlyk toegevroozen was. Alle gemeenschap ter zee is diert

Van de Noordkop zijn uiteraard ook veel kranten bewaard.
De oudste krant uit Den Helder, Het Weekblad van De Helder en Nieuwediep, dateert van 3 april 1843.

Belasting op krantenpapier

Wat opvalt aan die vroege kranten is de grote tekstdichtheid. Dit had te maken met het dagbladzegel, een belasting op krantenpapier, dat in 1812 was ingevoerd. Mede hierdoor bleven de oplagen en aantallen bladen beperkt. Omdat de hoogte van de belasting afhankelijk was van het formaat van het papier, waren de kranten klein en hadden ze een beperkt aantal pagina's. Veel tussenkoppen waren er niet. De lezer moest zelf maar zoeken waar het voor hem belangrijke nieuws stond. Toen in 1869 de zegelwet werd afgeschaft, werd het aantal bladen snel uitgebreid. Er kwamen steeds meer regionale dagbladen en edities van kranten. Naast de dagbladen verschenen nieuws- en advertentiebladen. Na de Tweede Wereldoorlog kwamen er steeds meer gratis huis-aan-huis-kranten.

Kranten inzien

Een groot nadeel van kranten is de slechte kwaliteit van het papier. Dat is natuurlijk ook niet verwonderlijk... De krant is gemaakt voor eenmalig gebruik en hoeft één dag mee te gaan. De dag erna wordt de vis erin verpakt of verdwijnt de krant in de kattenbak. Zo niet bij het Regionaal Archief Alkmaar. Het archief doet er alles aan om de krant zo goed mogelijk te bewaren 'voor de eeuwigheid'. Om de schade aan de kranten te beperken, heeft de archiefdienst in het verleden al de Alkmaarse Courant tot 2007 op microfiche laten zetten. Bezoekers kunnen op de studiezaal dan zelf de fiches bekijken en afdrukken maken, zonder dat

daarbij de originele kranten hoeven te worden geraadpleegd. Kranten die nog niet op een andere 'drager' zijn overgezet, worden - voor zover de materiële staat het toelaat - ter inzage gegeven op de studiezaal.

Digitalisering

Tegenwoordig worden steeds meer kranten gedigitaliseerd. Het grote voordeel daarvan is dat de toegang tot de krant niet meer beperkt hoeft te blijven tot de studiezaal. U kunt de kranten 24 uur per dag, 7 dagen per week online raadplegen. Een ander groot voordeel ten opzichte van de originele kranten en de microfiches is dat de digitale kranten doorzoekbaar zijn. Via de techniek Optical Character Recognition (OCR) zijn de kranten te doorzoeken op (vrijwel) ieder voorkomend woord. Dat geldt dus niet alleen voor handige zoekwoorden als 'gemeentebestuur', 'voetbalwedstrijd', 'oorlog' of 'opening', maar ook op persoonsnaam of bijvoorbeeld een naam van een winkel of familiebedrijf... en dat biedt vele interessant mogelijkheden bij genealogisch onderzoek.

Krantenviewer

Sinds kort is de nieuwe krantenviewer van Pictura operationeel op de website van het Regionaal Archief Alkmaar (www.archiefalkmaar.nl).

Via de optie 'Bibliotheek' in de menubalk, klikt u de optie 'Kranten' aan.

Hier komt u terecht op de digitale krantenpagina van het archief, waar u de nodige uitleg vindt over het zoeken in de kranten. Ook is hier een overzicht te vinden van alle kranten (zowel op papier, als digitaal en op microfiche) in de collectie van het Regionaal Archief Alkmaar.

Hoewel alle gedigitaliseerde kranten volledig kosteloos te raadplegen zijn, is er wel een beperking in de openbaarheid. Kranten jonger dan 70 jaar zijn bij thuisgebruik afgeschermd vanwege auteursrecht. Op de studiezaal van het archief in Alkmaar en bij de Historische Informatiepunten in Den Helder, Niedorp, Callantsoog en Wieringerwerf zijn deze kranten wél in te zien.

De volgende kranten uit de Noordkop zijn met behulp van de krantenviewer digitaal te raadplegen op de website van het archief:

Callantssoog

- Badbode voor Callantssoog
1938, 1947, 1954-1991 (incompleet)

Den Helder

- Weekblad van Den Helder en het Nieuwediep
1843 - 1858
- Heldersche en Nieuwedieper Courant
1858 - 1880
1884 - 1893
- Nieuwe Courant van Den Helder
1861 - 1865
- Heldersche Courant
1866 - 1877
1914 - 1941
1945 - 1955
- Vliegend blaadje
1874 - 1914
- Dagblad voor Hollands Noorderkwartier
1942
- Dagblad voor Noord-Holland : editie Den Helder
1942 - 1945

Schagen

- Dagblad Hollands Noorderkwartier, editie Schagen
1941 - 1942
- Dagblad Noord-Holland, Schager editie
1942 - 1944
- Schager Courant
1857 - 1872
1874 - 1942

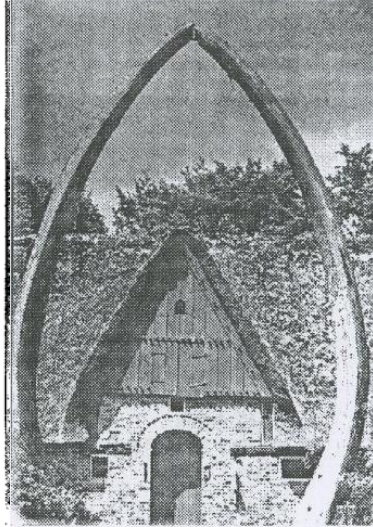
Wieringen en Wieringermeer

- Wieringer courant
1912 - 1913
1915 - 1942
- Wieringermeerbode
1942 - 1945
- Mededeelingenblad Wieringermeer en Wieringen
1942 - 1943

De walvisvaarders uit noordelijk Noord-Holland van 1770 – 1803 (6)

Door P. Dekker

Uit: 40^e Bundel "Oud West-Friesland", 1973.

Walviskaken als poort, bij het "Friesen Museum" te Wyk op Föhr.
Deze vormen een prachtige herinnering aan de walvisvaart die voor dit Noord-Friese eiland in de 18^e eeuw zo belangrijk was.
(Foto Walter Lüden, Wyk auf Föhr)

Het vijfde deel van dit artikel verscheen in het vorige nummer van NoordKOPstukken. Voor de leesbaarheid worden de laatste regels daarvan opnieuw weergegeven.

Broertjes, Claas Hendriksz.	t.e.m. 1776 en 1788-1802
Brouwer, Adriaan	t.e.m. 1773
Brugman, Jacob	1797-1798
Brugman, Wilem	1776-1778
Dekker, Jan	1771-1778 en 1783-1785
Dekker, Cornelis Jacobsz.	1773-1777
Driewesz., Dirk	t.e.m. 1780
Driewesz., Jan	1776-1779
Gauw, Jacob	1771-1803
Glas, Jan	1790-1792
Gorter, Claas	1776-1778 en 1787
Groot, Adriaan de	t.e.m. 1794
Groot, Jan de	1771-1777
Hagenaar, Adriaan	1775-1776 en 1789-1794 (D en G) (Ook wonend te Petten!)

Hansleden, Anthony van ³⁾	1777-1794
Harkes, Jacob	t.e.m. 1770
Hillebrandsz., Jan	1798
Hoogerduyn, Dirk Cornelisz.	t.e.m. 1773
Hoogwerff, Adriaan	1777 en 1785-1789
Jongkees, Adriaan	t.e.m. 1771
Jongkees, Jan	1771-1776
Jongkees, Pieter	1776-1777
Kamp, Cornelis	1794-1798
Castricum, Jan Claasz.	t.e.m. 1775 (stierf in dat jaar vlak na de reis!)
Castricum, Jan Claasz.	1797-1803
Castricum, Claas Jansz.	t.e.m. 1777 (stierf in dat jaar op eiland Groenland!)
Ketel, Claas Willemsz.	t.e.m. 1770
Keuken, Claas	t.e.m. 1776
Keuken de Jonge, Claas ⁴⁾	t.e.m. 1779
Keuken, Lourens Claasz.	1785-1788
Klein, Jacob Symonsz.	1786-1787
Klein, Symon Jansz.	1785
Klorn, Jan	1773 en 1775-1779
Klorn, Cornelis	1794-1803
Klorn, Pieter	1792-1803
Koning, Gerrit	1789-1792 (D en G)
Koning, Pieter Jacobsz.	1783-1798
Kroon, Haykom	t.e.m. 1771
Leeuw, Cornelis de	t.e.m. 1778
Meeuw, Meindert	1778-1803
Metzelaar, Cornelis	1786
Mol, Jan	1798
Mol, Klaas	t.e.m. 1771 (D en G)
Mooy, Abraham	1771-1773
Mooy, Dirk	t.e.m. 1779
Mooy, Cornelis	t.e.m. 1775
Mijts de Jonge, Abraham	1771-1774
Peper, Luytje	1794
Pronk, Dirk	1785-1798
Pronk, Cornelis	1790-1794
Quak, Jan	t.e.m. 1783 (overleden aan boord!)
Quak, Cornelis	1786-1794
Quak, Pieter	t.e.m. 1771
Quak, Willem	1787-1788
Riekels, Cornelis	1771-1792
Ruyg, Jacob Cornelisz.	1797-1803
Ruyg, Cornelis Jacobsz.	1773-1798
Ruyg, Pieter Cornelisz.	1802-1803
Springer, Jan	t.e.m. 1789
Springer de Jonge, Jan	1775-1779
Strop, Cornelis	1792-1794
Vaartjes, Simon Jansz. ⁴⁾	1777-1779 (ook met domicilie Texel)
Veter, Adriaan	1794
Vroom, Jan	1792-1794
Walig, Abraham ⁵⁾	t.e.m. 1776 en 1785-1802
Walig, Jan Jansz.	t.e.m. 1784
Walig, Jan Lourensz.	1777-1785
Walig, Cornelis	t.e.m. 1770
Walig, Jan Symonsz.	1773-1797
Walig, Symon Jansz.	t.e.m. 1777

Noten:

- ¹⁾ Als achter de naam van een commandeur b.v. vermeld staat 't.e.m. 1784' betekent dit dat de betrokken bevelhebber reeds vóór 1770 commandeur was en dit bleef tot en met 1784. Bij vermelding van b.v. '1771-1775' was de betrokken bevelhebber als zodanig in functie van 1771 tot en met 1775. Soms commandeerde deze een walvisvaarder in twee verschillende periodes.
- ²⁾ Wanneer achter de naam van een commandeur, behalve zijn vangstperiode, ook wordt vermeld '(D en G)' of '(D)' geeft dit aan dat de betrokken bevelhebber op Straat Davis en Groenland of uitsluitend op Straat Davis heeft gevaren. In de gevallen waar niets wordt vermeld voeren deze commandeurs uitsluitend op Groenland. Dit laatste kwam in noordelijk Noord-Holland, in tegenstelling met de Waddeneilanden, het meest voor.
- ³⁾ In de jaren 1781 en 1782 was er door de Vierde Engelse Oorlog een verbod voor de walvisvaarders om zee te kiezen. In de loop van 1783 werden de verhoudingen ter zee met de Britten weer wat beter maar pas in het volgende jaar werd de vrede getekend (20 mei 1784). Een en ander had tot gevolg dat ook in 1783 nog niet alle walvisvaarders uitzielden en pas een jaar later, toen het sluiten van de vrede in het vroege voorjaar al zeker was, werd de toestand weer normaal. Een aantal commandeurs koos uitsluitend in 1781 en 1782 geen zee, anderen bleven ook in 1783 nog aan de wal. Daar dit echter aan oorlogsomstandigheden te wijten was worden van de bevelhebbers die t.e.m. 1780 uitzielden en in 1783 of 1784 opnieuw zee kozen géén twee vaarperiodes genoteerd maar slechts één aaneengesloten tijdvak. Dit werd dus uitsluitend gedaan als alléén twee of drie oorlogsjaren misten!
- ⁴⁾ De commandeurs Klaas Keuken de Jonge en Simon Jansz. Vaartjes stapten later over naar de Oostindiëvaart en brachten het tot schipper op deze grootste koopvaarders. Eerstgenoemde kreeg in 1789 de 'Sterreschans' onder zijn bevelen voor een reis naar Kaap de Goede Hoop en commandeerde verder nog de schepen 'Alblasserdam' (in 1793 voor een reis naar Ceylon) en 'Rusthof' (in 1802 voor een reis naar Batavia). Simon Jansz. Vaartjes maakte in 1787 zijn eerste reis als schipper, voor de Kamer Enkhuizen van de V.O.C., op de 'Broederlust' en commandeerde vervolgens de Oostindiëvaarders 'Hoornweg' (1789), 'Teylingen' (1792) en 'Alida Theodora' (1802).
- ⁵⁾ Hoewel er een aantal bekende commandeursgeslachten is aan te wijzen als die van Keuken, Mooy, Klorn, Quak en Jongkees is het geslacht Walig toch wel het meest bekend en terecht. De Doopsgezinde Helderse familie Walig heeft een aantal zeer bekwame bevelhebbers voortgebracht die hoofdzakelijk op de Zaanse walvisvaart voeren. Door het aan boord nemen van eigen kinderen vanaf de rang van kajuitsjongen was het mogelijk om reeds jong familieleden in de hogere rangen te plaatsen. Een record zal op deze wijze wel zijn gevestigd door Abraham Walig, die reeds op 18-jarige leeftijd de hoogste post van commandeur bekleedde. Protectie speelde in die jaren, als overal, een belangrijke rol maar bekwaamheid was toch wel het voornaamste. De Waligs waren nu eenmaal geboren walvisvaarders en konden slechts zo hun naam vestigen. Bijzonder opvallend is verder dat we, hoewel er na 1769 nog 6 commandeurs uit dit beroemde walvisvaardersgeslacht voeren, slechts één lagere schepeling van deze naam in de betrokken lijst terugvinden. Zeer waarschijnlijk zagen de resp. vaders, die als commandeurs bijna allen voor Zaanse reders voeren en goed bekend waren bij de kooplieden aldaar, kans om hun zoons in deze laatste periode van de walvisvaart bij handelshuizen aan de Zaan 'onder te brengen'. Een aanwijzing hiervoor is niet alleen het voorkomen van de naam 'Walig' in de Zaanstreek maar ook het feit dat b.v. Cornelis Walig, een zoon van de

commandeur Jan Jansz. Walig, in 1774 'comptoir en negotie dienaar' was bij de koopman Jan Puts te Oost-Zaandam. Later werd hij zelf reder ter walvisvaart! De commandeur Jan Simonsz. Walig vestigde zich na zijn laatste reis naar de poolzee (in 1797) te Schagen en werd er in de Franse tijd maire. Op 2 februari 1828 overleed hij.

We zien de commandeurs later wel meer in bestuurlijke functies. Zij hadden geleerd leiding te geven en konden hun gaven na de tochten naar de arctische wateren voor andere zaken aanwenden!

Wat bij de Waligs nauwelijks het geval is treffen we bij andere commandeurs méér aan, n.l. het vóórkomen van hun familienamen in een lagere rang in de lijst van officieren en lagere schepelingen in deze jaren. Voorbeelden zijn o.a. Bartel de Boer, Frederik Borst, Jan Bras, Loutens Keuken enz.

Niet zelden vinden we een bevelhebber zelfs ná zijn commandeurstijd, als hij door bepaalde oorzaken de bevelhebberspost moest prijsgeven, weer in een lagere rang terug. De trouw aan de walvisvaart was in Den Helder/Huisduinen groot!

Wordt vervolgd...

Ledenmutaties

Nieuwe afdelingsleden:

Mw. M.J.H.J.A. Schaapkens-Kruize,	JULIANADORP
Hr. J.Th. van den Idsert,	ALKMAAR
Hr. O.M. Nijhuis,	DEN HELDER

Beste nieuwe leden,

van harte welkom in onze afdeling!

We hopen dat u veel plezier aan uw lidmaatschap zult beleven en wij zien u graag op onze bijeenkomsten.

Aarzel bovendien niet om contact met ons op te nemen, als u denkt dat de afdeling, of in groter verband de NGV, u kan helpen bij uw genealogisch onderzoek.

Namens de afdeling,
Jan Biemond,
voorzitter.

Afdelingslidmaatschap beëindigd:

Hr. T.W. Schuite	DEN HELDER
Hr. P. Willeboordse	APELDOORN
Mw. G.A.M. Brondsema – Laan	DEN HELDER

Overleden:

Mw. C.M. Korver	DEN HELDER
-----------------	------------